

PREDAVANJE U PODRUŽNICI

Podružnica	Podružnica Slavonije i Baranje
Naslov predavanja	Laboratorijski testovi u dijagnostici karcinoidnog tumora
Predavač (ime, prezime)	Ivana Marković, mag.med.biochem.
Ustanova, grad	Zavod za kliničku laboratorijsku dijagnostiku, Klinički bolnički centar Osijek
Datum, vrijeme i mjesto održavanja predavanja	25. travnja 2017. god., u 17.30h MEFOS, Cara Hadrijana 10E, Osijek

Sažetak održanog predavanja (max. 250 riječi):

Karcinoidi su sporo-rastući neuroendokrini tumori kromafinih stanica najčešće gastrointestinalnog trakta (foregut, midgut i hindgut tumori), pankreasa i pluća. Pojavljuju se kod 5 pacijenata na 100000, imaju malu tumorsku masu i stvaraju metastaze. U gastrointestinalnom traktu nastaju transformacijom enterokromafinih stanica što utječe na sintezu i ponovnu pohranu serotonina. Posljedično nastaje karcinoidni sindrom sa simptomima poput sporadičnog crvenila, bronhospazma, abdominalnih kolika i dijareje, a s vremenom se razvije i karcinoidna bolest srca.

Laboratorijska dijagnostika obuhvaća određivanje koncentracije serotonina i njegovog metabolita 5-hidroksiindolacetone kiseline (5-HIAA), kromogranina A, NSE, CEA, LDH, feritina. Serotonin se određuje iz pune krvi, plazme bogate trombocitima, koncentrata trombocita ili 24h urina metodom tekućinske kromatografije visoke djelotvornosti (HPLC) s elektrokemijskim (ECD) ili fluorescentnim (FLD) detektorom ili tekućinskom kromatografijom s masenim detektorom (LCMS/MS). Visoke vrijednosti serotonina iz trombocita upućuju na midgut karcinoide, dok povišene vrijednosti serotonina u 24h urinu upućuju na foregut karcinoide. 5-HIAA nastaje razgradnjom serotonina u enterokromafinim stanicama, enterocitima i stanicama koje luče sluz. Koncentracija se određuje u 24h urinu ili iz plazme metodama HPLC-ECD, HPLC-FLD ili LCMS/MS. Moguća je interferencija hranom bogatom 5-hidroksiindolima ili primjenom određene farmakoterapije. Kromogranin A je protein sekretornih granula neuroendokrinih stanica i izlučuje se zajedno s biogenim aminima. Koncentracija mu je povišena kod sistemskih i organ-specifičnih upalnih bolesti, hipertireoidizma, akutnog koronarnog sindroma, renalne insuficijencije te kod neuroendokrinih tumora i adenokarcinoma. Određuje se imunokemijskim metodama (ELISA), a koncentracija korelira s veličinom tumora te služi kao prognostički marker.

Uz slikovne tehnike i tehnike molekularne dijagnostike, određivanje navedenih biokemijskih parametara pridonosi dijagnostici i praćenju karcinoidnih tumora.